1893 - 1963
70-ий РІК ВИДАННЯ
І ОДУЖБИ СВОЄМУ НАРОДОВІ ТА ПРАВДІ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City 3, N. J.
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8749
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXX. Ч. 231. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 7-го ГРУДНЯ (DECEMBER) 1963 TWO SECTIONS (SECTION 1) No. 231. VOL. LXX.

КОМІСІЯ ВОРРЕНА ПОЧИНАЄ РОЗГЛЯД СПРАВИ УБИВСТВА ПРЕЗИДЕНТА ДЖ. Ф. КЕННЕДІ

ЕФ-БІ-АЙ ПЕРЕДАЛО ПРЕЗ. ДЖАНСОНОВІ ЗВІДОМЛЕННЯ З ПЕРЕВЕДЕНОГО В ДАЛЛАСІ СЛІДСТВА

Вашингтон. — Призначена президентом Джансоном комісія для розгляду цілости справ, зв'язаних з убивством президента Джана Ф. Кеннеді, що її очолює головний суддя Найвищого Суду Ерл Воррен, почала формально свою працю в четвер 5 грудня ц. р. Перше засідання цієї комісії відбулося в сильно охоронюваних приміщеннях Будинку Національних Архівів і тривало дві години і 40 хвилин. В засіданні взяли участь під проводом Воррена всі члени комісії — Аллен В. Доллес, кол. керівник Центральної Розвідчої Агенції, демократичний конгресмен Гейл Боггс з Луїзіяни, республиканський сенатор Джан Шерман Купер з Кентакі, демократичний сенатор Ричард Б. Рассел з Джорджії, Джан Дж. МекКлой, колишній дорадник Білого Дому в справах роззброєння і республиканський конгресмен Джералд Р. Форд з Мишигену. Узяв участь в засіданні також заступник генерального прокуратора Ніколас В. Каценбах, як представник Департаменту Справедливости. Федеральне Бюро Інвестигації закінчило слідство і збирання матеріялів в справі убивства президента Кеннеді в Далласі в дні 22 листопада ц. р., і своє звідомлення з переведеного слідства передало на руки президента Линдона Б. Джансона, який з черги передав його на розгляд Генерального Прокуратора ЗДА, як керівника Департаменту Справедливости, і, з другого боку, слідчій комісії, що її очолює Ерл Воррен. Згідно з пресовими повідомленнями, непідтвердженими ще Федеральним Бюром Інвестигації, це бюро мало встановити на підставі зібраних даних і доказів, що президент Джан Ф. Кеннеді був убитий Лі Гарві Освалдом, який діяв із власної спонуки і без будь-яких інших пов'язань і що єдиним спричинником замордування Освалда був Джек Рубі, який не мав ніякого відношення до Освалда. Покищо залишається невідомим, чи президент Джансон доручить опублікувати одержаний рапорт Еф-Бі-Ай, чи зробить це комісія Воррена аж після розгляду. У висліді свого першого засідання комісія Воррена вирішила звернутися до Конгресу ЗДА з проханням ухвалити резолюцію, яка б уповноважувала її покликувати свідків й експертів і переводити їх переслухування; та розглядати всі наявні матеріяли так чи інакше зв'язані із справою вбивства. В самому Далласі слідство продовжується і Еф-Бі-Ай переводить там реконструкцію атентату й усіх його обставин. Комісія Воррена діятиме за закритими дверми і її члени не будуть подавати пресі ніяких інформацій, поки ціла комісія не проголосить відповідного комунікату. Судовий процес проти Джека Рубі, який застрілив Освалда під час його перепроваджування до іншої тюрми, відбудеться в Далласі в лютому 1964 року.

Джансон здійснюватиме програму Кеннеді в ділянці громадянських прав

Вашингтон. — Президент Джансон прийняв виконного директора Крайової Міської Ліґи, Вітні Йонга, якому під час одногодинної розмови заявив, що він старатиметься здійснювати програму покійного президента Кеннеді в ділянці оборони громадянських прав. Йонг заявив після конференції з Президентом, що він обговорював з Джансоном справу великого числа незатруднених негрів, які відсотково мають вдвоє більше безробітних в порівнянні з білими. Негритянське населення знаходиться в недобрій ситуації, і справа закону про охорону громадянських прав є тільки частиною широкої проблеми, якій на ім'я негритянська проблема. Йонг заявив Президентові, що цю проблему можна розв'язати за допомогою широкого пляну публічних робіт, бо негритянське населення хоче праці, а не федеральної допомоги для безробітних.

Гувер остерігає негритянських провідників проти комуністичних екстремістів

Вашингтон. — Директор Федерального Бюра Інвестигації Герберт Гувер, промовляючи на прийнятті Братства Вашингтонської Гебрейської Конгрегації, остерігав негритянських провідників, щоб вони не дали себе спровокувати комуністам та не йшли разом із комуністичними екстремістами в боротьбі за рівні громадські права. Гувер казав, що це є абсурдом казати, що негри є комуністами тому, що вони домагаються рівних громадянських прав. Але Гувер закликає негрів, щоб в обороні своїх прав не йшли разом з комуністами, бо комуністам не ходить про рівні права для негрів, тільки про те, щоб сіяти ненависть між расами, народами та клясами, та щоб підготовляти народ до комуністичної революції. Комуністи голосять ненависть, а не любов.

В АМЕРИЦІ

● Лікар президента Джансона д-р Джан Віллис Герст заявив в телефонному інтерв'ю пресі, що Президентове серце працює нормально, хоч Джансон вісім і півроку тому (1955) вездужав на серцеву атаку. Президент Джансон не заживає ліків на серце.

● Нюйоркський посадник Роберт Ф. Ваґнер заявив, що поставить внесок на Міській Раді, щоб відоме летовище Айдлвайлд в Ню Йорку перейменувати на Летовище ім. Джана Ф. Кеннеді. Посадник сказав, що він дістав тисячі телефонів і листів, щоб вшанувати пам'ять покійного Президента.

● Пресовий секретар Білого Дому Пієр Салінджер заявив журналістам, що він не міг би кандидувати на конгресмена в Сан Франсіско в Каліфорнії, бо він не є замешканий в тому стейті вже від трьох років, коли перенісся до Вірджінії, працюючи в Білому Домі.

● Підсекретар торгівлі Ф. Д. Рузвелт молодший, промовляючи з приводу 60-річчя Департаменту Торгівлі, казав, що досі не було ще такої добре підготованої особи на пост президента ЗДА, як теперішній Президент ЗДА — Линдон Б. Джансон, який працює у Вашингтоні від 1937-го року, коли вперше здобув у додаткових виборах становище конгресмена.

● Конгресмен республиканець з Огайо Вілліям Ейрс вніс законопроєкт, як вибирати нового віце - президента, коли віце - президент стане президентом ЗДА. Конгресмени мали б вибрати віце - президента, голосуючи так, що кожна стейтова група конгресменів мала б тільки один голос. Так вибраний віце - президент не мав би права стати президентом, на випадок потреби. Віце - президента із правом стати президентом, вибрали б сенатори. В обидвох випадках кандидатів на віце-президента ставив би Президент. Така зміна вибору віце-президента була б поправкою до Конституції і вимагала б ратифікації стейтами.

Президент конферував із сенатором Бирдом в справі податків

Вашингтон. — Президент Джансон 5-го грудня конферував із головою Сенатської Фінансової Комісії, сенатором-демократом Гаррі Ф. Бирдом в справі законопроєкту про поменшення прибуткових податків на суму $11 000 000 000. Президентові вдалося дістати заяву сенатора Бирда про те, що він старатиметься на початку 1964-го року в Сенатській Фінансовій Комісії порушувати справу податків, але, як гадають в політичних колах, сенатор Бирд не склав заяви, що він підтримуватиме проєкт уряду зменшити податки. Бирд був запрошений на полуденок до президента Джансона, і після того він заявив, що старатиметься прискорити акцію в Комісії відносно податків. Президент мав поінформувати Фінансову Комісію про те, який високий бюджет підготовляє уряд на 1965-ий рік, і тоді Комісія зможе зайняти становище до проєкту про зменшення податків. Бюджет на 1965-ий рік напевно перевищає — $101 000 000 000. Президент просив сенатора Бирда, щоб зменшення податків діяло від 1-го січня 1964-го року, і Бирд обіцяв діяти в цьому напрямку.

Помер колишній губернатор і сенатор Герберт Лімен у віці 85 років

Ню Йорк. — 5-го грудня в своєму домі у віці 85 років помер відомий політик ліберальної напрямку в Демократичній партії Герберт Лімен. Він був 4 каденції губернатором стейту Ню Йорк, а після того був 8 років сенатором ЗДА. Покійний президент Ф. Д. Рузвелт називав його „своєю доброю правою рукою". Після другої світової війни Лімен був також директором міжнародньої організації УНРРА, яка допомагала жертвам війни. Губернатор Рокефеллер оголосив 30-денну жалобу з приводу смерти Лімена, і це жалоба триватиме до 5-го січня. Лімен нагло занедужав в тій хвилі на серце, коли збирався їхати до Вашингтону, щоб дістати найвищу нагороду для цивільної людини під час миру — Президентську Медалю Свободи. Цю нагороду надав йому ще покійний сенатор Кеннеді, а передати мав її Президент Джансон 6-го грудня. Президент Джансон хвалив Лімена як „визначного провідника, який був здібний з успіхом служити своїй країні". Похорон відбудеться в неділю 8-го грудня. Українська Громада знає Покійного з його щирої приязні та глибокого сантименту до українських змагань, що їх він виявив також у багатьох своїх виступах на українських імпрезах.

Герберт Лімен

Департамент Скарбу прилучився до відзначення „Свободи" в її 70-річчя

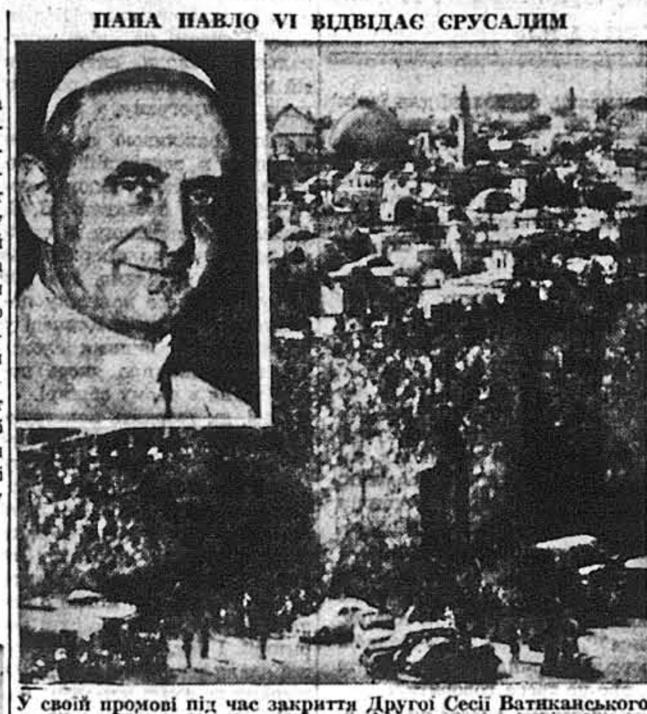
Ню Йорк. — До багатьох і різноманітних відзначень „Свободи" в її 70-річчя враз із гратуляційною телеграмою від покійного президента Дж. Ф. Кеннеді та губернатора Гюза з Ню Джерзі й Рокефеллера з Ню Йорку, долучився теперь департамент скарбу ЗДА окремою грамотою „У признання патріотичної служби для скріплення Нації через програму державних ощадних бондів". Грамоту підписав секретар скарбу Даґлес Діллон, а окружний управитель програми, п. Джеймс МекҐрат, висловив побажання передати цю грамоту евентуально під час ювілейного бенкету, що його влаштовує в Ню Йорку у 70-річчя „Свободи" місцевий Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в суботу, 7-го грудня цього року о год. 6:30 вечері в залях Українського Народного Дому. Головним промовцем на цьому бенкеті буде, як уже інформовано, один із найвизначніших американських журналістів Едґар А. Маврер, автор синдикованої рубрики „Про світові справи", друкованої в багатьох часописах країни. У мистецькій частині програми виступить оперова співачка п-і Марія Лисогір та письменник - фейлетоніст Іван Керницький.

В Шикаґо відбувся організаційно-секретарський курс УНСоюзу

Шикаґо. — Під кінець минулого тижня, 29 і 30 листопада та 1 грудня 1963, тут, у Союзовому Домі при Вестерн Евню відбувся окружний секретарсько - організаційний курс, в якому взяло участь рекордове число 50 секретарів, організаторів і діячів шикагівської округи, які є урядовцями 17 Відділів з Шикаґо та околиці, на всіх 31 Відділів, що їх об'єднує місцева округа. В курсі взяли участь союзові діячі навіть з доволі далеко віддалених Відділів, на приклад з Ґері, Індіяна.

Курс відбувався в п'ятницю до пізної ночі та цілі два дні в суботу та неділю з перервами на обід, яким учасників курсу вгощував Окружний Комітет Відділів УНСоюзу, очолюваний гол. радним Т. Шмагалом та з перервою в неділю, щоб учасники могли взяти участь у Службі Божій. Курс підготовив гол. секретар УНСоюзу Ярослав Падох, який разом зі своїм асистентом Володимиром Сохановим були головними викладачами. Доповіді на теми з ділянки праці УНСоюзу в минулому і сучасному виголосив заступник гол. предсідника, інж. Степан Куропась, а про організацію членської кампанії доповідав обласний організатор Володимир Гірняк. В курсі взяли участь також усі місцеві головні урядовці У. Н. Союзу: головні контролери дир. Петро Пуцило й Іван Іванчук та гол. радні: Тарас Шпікула, Олена Олек і Мирон Куропась як також окружний організатор Микола Ткачук. В програмі курсу були організаційні вишкілі з лекціями про кваліфікації і обов'язки організаторів У. Н. Союзу; про союзовий „товар", тобто про роди забезпечення в УНСоюзі і їх добір та про те, як організувати членську кампанію й як її переводити, тобто про техніку і психологію забезпеченевої акції. В другій частині курсу, тобто у секретарському вишколі, прибувші пройшли з всі обов'язки секретарів Відділів, зв'язані з оформленням та обслугою членів УНСоюзу, ведення книг і розрахунків Відділу з головною канцелярією У. Н. Союзу і т. п. Окружний курс в Шикаґо пройшов з повним успіхом і можна сподіватися, що він допоможе шикагівській окрузі зберегти своє перше місце поміж всіми округами УНСоюзу. Ця округа придбала для УНСоюзу в поточному році понад півтисячі нових членів.

ПАПА ПАВЛО VI ВІДВІДАЄ ЄРУСАЛИМ

У своїй промові під час закриття Другої Сесії Ватиканського Собору Папа Павло VI сповістив, що в січні 1964-го року він відбуде подорож до Святої Землі і відвідає Єрусалим. На фото: Папа Павло VI на тлі єрусалимських мурів і будинків.

На Заході перебільшують силу наземного війська СССР

Бонн. — Західньо-німецький міністер військових справ Кай-Уве фон Гассель, який поїхав був до Вашингтону на похорон президента Кеннеді і там залишився для розмов із найвищими військовими американськими чинниками, дістав там потвердження, що дані західньо-німецької військової розвідки про совєтську наземну силу більш-менше покриваються з даними американської розвідки. Ще недавно було на заході загальне переконання, що совєтська наземна армія нараховує 160 - 175 дивізій готових до бойової дії. Обидві наявні військові розвідки проводжуються тепер, що насправді совєтська наземна армія, здібна до негайної воєнної акції, наполовину менша. Саме на цій підставі американський секретар оборони Роберт МекНамара піддав під сумнів у своїй промові з 18 листопада ц. р. подавані на Заході високі цифри совєтської наземної армії, зокрема совєтських дивізій, зосереджених на території Східної Німеччини.

У Південному В'єтнамі комуністи поцілили 4 гелікоптери ЗДА

Сайгон. — Комуністичні партизани поцілили чотири американські гелікоптери з-посеред вісьмох, які були заангажовані в акції евакування цивільних мешканців з віддаленої оселі, недалеко кордонів Камбоджі. Ця оселя була посередині терену, сильно інфільтрованого комуністичними партизанами і тому виставлена на постійну загрозу партизанських наскоків. Крім того, довіз туди був такий важкий, що роблено його тільки летунським шляхом, що в практичному наслідку давалось дуже взнаки надзвичайно бідному і змагоранному тими невідрадними умовами населенню. Американські гелікоптери перевезли всіх цивільних мешканців в іншу околицю, де ті бідні люди дістануть наділи землі та харчову й технічну допомогу, щоб могли краще влаштуватись.

Великий успіх „Українського Тижня" в Торонті

Торонто. — „Український Тиждень" відбувся тут між 16-им і 23-им листопада та був зорганізований місцевим відділом КУК-а і увінчався повним успіхом. „Український Тиждень" розпочався бенкетом, на якому був присутній мейор Торонта, Доналд Сомервілл, що проголосив відкриття „Тижня". Після бенкету відбулася баль, а в часі „Українського Тижня" відбулися такі культурні імпрези, як образотворча виставка, виставка зразків українського народнього мистецтва та виставка книжки і преси, усі вони в мистецькій галереї Торонтонської публічної бібліотеки; доклад проф. д-ра Івана Лисяка - Рудницького на тему „Україна між Сходом і Заходом" в Торонтонському університеті; та три великі музичні імпрези: в неділю, 17-го листопада, „Концерт української народньої музики, пісні й танку" у виконанні бандуриста Григорія Назаренка, Квартету „Верховина" (під керівництвом п-ні Олени Глібович), танцювальної групи „Чайка" (керівник Ярослав Клунь), чоловічого хору „Прометей" (кер. Степан Гуміньлович) та солістів — співаків Раїси Садової, Іраїди і Петра Черняків та Василя Тисяка. В цьому вечері — який зґромадив стільки публіки, що не всі могли дістатися до залі, — виконано теж другу дію з опери „Катерина" Аркаса, (з участю Гр. Ярошевича, Г. Тачаїв, Ст. Федчук і Б. Климковича). Черговою імпрезою, 21-го листопада, був „Концерт української музики", в залі Інтернаціонального Інституту у виконанні піяністки Люби Жук, баса Осипа Гошуляка, скрипаля Евгена Гузарука і сопрано Марти Кокольської. Завершенням „Українського Тижня" був симфонічний концерт у виконанні повної Торонтонської Симфонічної Орхестри, якою диригував постійний мистецький керівник орхестри, славнозвісний Вольтер Зускінд. Програма складалася в цілості з орхестрових творів сучасних українських Композиторів: Ревуцького („Козачок"), Небораченка („Вальс"), Витвицького („Диптих"), Фіяли („Кончерто" для фортепіяна з орхестрою), Придаткевича („Тополя") і Рудницького („Балетна Сюїта"). Солістами Концерту були піяніст Роман Рудницький (в „Кончертіно" Фіяли) та сопрано Ева Столярчук - Бімс (в арії Барвінського і Людкевича — в орхестровій редакції Рудницького — та арії Фоменка). Публіка, яка заповнила вщерть репрезентаційну залю Торонта, Мессей Гол, приймала ентузіястично виконання всіх творів, а зокрема появу на сцені обох солістів, з яких перший, піяніст Роман Рудницький, мусів грати надаток. Коли після останньої точки програми диригент Зускінд проголосив публіці, що на залі є присутні три композитори виконуваних творів, д-р Витвицький, д-р Рудницький і Фіяла, та викликав їх на сцену, вся публіка, вставши з місць, зготовила їм овацію. Ця небуденна, високо-мистецька імпреза закінчилася відіграним Торонтонською Симфонічною Орхестрою гимну „Ще не вмерла . . .".

КОНФЕРЕНЦІЯ ПРИЗНАЧИЛА НА ЗАКОРДОННУ ДОПОМОГУ $3,599,050,000

Вашингтон. — Спільна конференція, складена із сенаторів і конгресменів, 5-го грудня схвалила на закордонну допомогу компромісову суму — $3 599 059 000, хоч уряд президента Кеннеді домагався на цю ціль суми —$4 500 000 000. Палата Репрезентантів признала була — $3 500 000 000, а Сенат — $3 700 000 000. Конференція також погодилася на пропозицію Сенату, щоб Президент мав право вирішувати, чи Польща та Югославія заслуговують на те, щоб їх трактувати в торговельних справах як запримиринені країни. Треба тут згадати, що повища згадана сума на допомогу закордонові може бути ще більше зменшена, коли Конгрес ухвалюватиме закон про видаткування фондів на цю ціль. Сума — $3 599 050 000 — це тільки виграти на закордонну допомогу. Звичайно Конгрес зменшує суми витрат, ухвалюючи закон про видатки. Можна сподіватися, що обидві Палати затвердять суму, усталену Конференцією. Дійсна висота видатків буде ухвалена в так званому законі про видатки. Знов може повторитися завзята боротьба конгресменів проти того, щоб Польща і Югославія мали якісь привілеї в порівнянні з іншими комуністичними країнами. Запримирені держави мають право до найнижчих торговельних тариф і до торговельних концесій. І Польща і Югославія мають бути трактовані на рівні з запримиреними упривілейованими країнами. Із загальної суми, ухваленої на закордонну допомогу, один більйон долярів має йти на військову допомогу; $925 000 000 на довготермінові позики, призначені на розвиток економіки в даних країнах, що дістануть американську допомогу; $220 000 000 на технічну допомогу; $525 000 000 на Союз для Поступу в Латинській Америці; $380 000 000 на додаткову допомогу; $180 000 000 на соціяльні поступи в країнах Союзу для Поступу та $160 000 000 на допомогу в наглих випадках, яку призначає сам Президент. На засіданнях Конференції йшла завзята боротьба проти тих обмежень при уділюванні допомоги, які проєктували деякі конгресмени і проти яких виступав покійний президент Кеннеді.

Прем'єр Пірсон конферуватиме з президентом Джансоном

Вашингтон. — Секретар Білого Дому повідомив, що президент Линдон Б. Джансон прийме канадійського прем'єра Лестера Б. Пірсона на цілоденній конференції в дні 22-го січня 1964-го року. Канадійський прем'єр хотів би, подібно як і інші провідники держав, пізнати погляди нового американського президента, який керує сам закордонною політикою ЗДА. У світовій політиці настали великі зміни — Велика Британія, Німеччина та Італія мають нові уряди й нових прем'єрів. Треба вирішити важливі проблеми закордонної політики, справу оборони країн Північно Атлантійського Порозуміння, економічно-торговельні проблеми держав, що належать до Европейської Економічної Спільноти. Джансон і Пірсон обговорюватимуть ще й ті питання, які відносяться до ЗДА і Канади.

У січні відновляться переговори між ЗДА й СССР про культурний обмін

Москва. — Американсько-совєтські переговори про дальшу програму т. зв. культурного обміну на 1964 рік розпічнуться в січні 1964 року в Москві. Совєтський уряд дістав повідомлення з Вашингтону, що ЗДА готові відновити ці переговори, відкликані в половині листопада в реакції на арештування у Москві американського професора Фредерика Барггорна. Большевики зацікавлені тільки в тому, щоб дізнатися про поступ американської технології, а Америка хоче, щоб були зв'язки між живими людьми і щоб обидві сторони могли одна про одну дізнатися правду — в чому не є заінтересовані Совєти. На цьому пункті йдуть спори: умова про культурний обмін вигасає з днем 31 грудня. Кожноразова така умова охоплює обмін професорами, студентами, мистецькими силами, прогулянками різних фахових груп і т. п. Дотеперішній досвід виявив, що куди більшу свободу мали большевицькі делегати, як американські. Большевики спричинили в половині листопада гостру реакцію збоку американського уряду та всієї західньої опінії, звільнивши професора Барггорна, притримуваного в ізоляції у в'язниці 18 днів. Теперішня

Парляментаристи Західньо-европейської Унії проти атомової фльоти

Париж. — Вуперееч численним голосам, які прихильно висловлювались про американський проєкт різнонаціональної морської фльоти, озброєної ракетами „Поляріс", в голосуванні 32 голосами, при 29 при 5-х, що стрималися — відкинено той проєкт на з'їзді парляментаристів сімох держав Західньо-европейської Унії (Британія плюс 6 держав Спільного Господарського Ринку). Найгострішe проти того проєкту виступав представник французи, який називав його недоцільним з військового погляду та нереальним з політичного „Вавилонською вежею на морі" іт.п. За найгострішими коментарями американської преси, це голосування не матиме практичного впливу на здійснювання проєкту, до якого приступили вже ЗДА, Британія, Італія Західня Німеччина, Голляндія, Греція і Туреччина. В обороні цього проєкту виступав рішуче сам західньо-німецький міністер закордонних справ Ґергард Шредер, а також представник Голляндії. Представник британської Партії Праці заявив, що коли б та партія прийшла до влади, то вона інтегрує до збройних сил НАТО британську атомову силу.

У СВІТІ

Совєти звільнили двох голляндських моряків, арештованих і засуджених літом 1961 року на 13 років в'язниці за „шпигунство". Це звільнення вважають „жестом примирливости" у відношенні до Голляндії.

● Франциско Франко, голова еспанського держави, скінчив 71 рік. Але він здоров і бодрий. В день своєї роковини він відкрив на врочистій церемонії перший еспанський тунель, за перейзд якого треба платити оплату, як на американських „супергайвеях". Цей тунель коштував 8 і пів мільйона долярів і цей видаток Еспанія хоче стягнути з автомобілістів, головно закордонних туристів.

● Вінстон Черчилл, який скінчив 89 років, несподівано відвідав британську палату громад, де він усе ще є послом. Два консервативні посли завели його на його місце, а ціла палата влаштувала йому овацію. Черчилл заповів, що більше не кандидуватиме.

СВОБОДА SVOBODA

український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.5;0 three months $4.00. For UNA members monthly 65¢

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Шевченко — універсальний поет

В ряді статтей, що появилися в рамцях ославленої кампанії часопису „Вашинґтон Пост", непоінформована редакція цього часопису пробувала доводити, що Шевченко не заслуговує на збудування пам'ятника в столиці ЗДА — Вашинґтоні; що він не є ніякий універсальний поет і не має якогось більшого значення навіть в українській літературі; що деякі елементи в його творчості і в його культі несприйнятливі, а то й образливі для таких національностей, як російська, німецька, польська, жидівська, і таких віровизнань, як католицьке та православне; що він несприйнятливий навіть для деяких українських груп. Одну із цих своїх статтей „Вашинґтон Пост" назвав навіть „Пам'ятником іґнорації", стверджуючи, що прийнята Конґресом ЗДА резолюція про збудування пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні була подиктована... іґнорацією сенаторів і конґресменів.

Найкращою відповіддю на такого роду інсинуації і ствердження може бути огляд зацікавлення Шевченком світових літератур і вже самий тільки перелік перекладів з його творів на мови різних народів. Рідко-котрий із письменників чи мистців має таку широку популярність в літературах усього світу, небагатьох письменників твори перекладено на стільки мов, як твори Шевченкові. За підрахунками, зробленими недавно в опублікованому у В-ві М. Денисюка Повному виданні творів Тараса Шевченка, томі XII п. н. „Поезія Шевченка чужими мовами" встановлено, що поезії Шевченка перекладено на 52 мови. Повні збірники його поетичної творчости появилися не тільки російської, білоруською чи іншими слов'янськими мовами, але й виходять найближчим часом також англійською мовою в Канаді з-під пера відомих американсько - канадійських науковців. Перекладати з Шевченка на англійську мову почали в Англії вже у 80-их роках минулого сторіччя, і з того часу появилися вже десятки книжок із його творами на терені Великої Британії, ЗДА, Канади. Крім англійської мови, твори його перекладено на французьку, італійську, еспанську, португальську і на такі найважливіші азійські мови, як китайська, японська та монгольська.

Широко репрезентована творчість Шевченка в перекладах також і на мови народів, для яких — згідно з твердженням „Вашинґтон Посту" — деякі елементи тієї творчости нібито несприйнятливі чи образливі. Якщо йде про росіян, то перші переклади з Шевченка появилися в Росії ще за життя Поета, а перший збірник віршів і поем Шевченка російською мовою, виданий 1860-го року, був повніший, як українські видання його „Кобзарів", опубліковані до того ж року. За час від 1856 до 1936 року твори Шевченка вийшли в Росії понад 30-ма книжковими виданнями у перекладах яких 70 російських поетів і письменників, в тому числі світової слави. Кількадесят книжкових видань перекладів з Шевченка появилося від 1960 року по сьогодні. Подібна справа також із польськими перекладами. До 1939 року опубліковано польською мовою 97 творів Т. Шевченка у 16 перекладах; після того появилася вже 1955 року велика антологія його віршів і поем з 86 перекладами. Десятки книжкових видань творів Шевченка надруковано також німецькою мовою, починаючи вже з 1870 року. Що більше, не бракує книжкових видань з перекладами Шевченкових творів і в жидівській літературі, з-під пера ряду перекладачів, до речі, знищених комуністичним режимом в СССР. Беручи всі ці факти до уваги, можна поставити слушне питання: для якої мети і для кого перекладали Шевченка всі ті російські, німецькі, польські чи жидівські літератори, якщо в його творах наявні елементи, образливі для їхніх народів?

Універсальність Шевченкової творчости і його слава доводять, що рішення американських сенаторів і конґресменів про збудування пам'ятника Шевченкові було базоване на доброму і основному знанні справи.

Колоніяльна імперія

Минулої середи під час дебат у Генеральній Асамблеї в справі ліквідації решток колоніялізму в Африці, американський представник Сідней Р. Єйтс гостро виступив проти російських і сателітних комуністів, які вічно говорять про „імперіялізм" Америки. Совєтський Союз, сказав він, є „останнім нащадком великих імперських потуг" з територією більшою, аніж її мала Британія за володіння королеви Вікторії. Після того він поставив дуже розумний запит: „Чи може Совєтський Союз назвати бодай одну країну, що її він вирікся?". Ще покійний Кеннеді натаврував совєтський принцип: „що моє, те моє, а що твоє, про це треба говорити".

Не треба переціннювати практичної вартости цього американського виступу проти совєтського колоніялізму. Цей виступ не є ще ознакою зміни американської закордонної політики, яка наставлена на переговори з Москвою, щоб у них крок за кроком шукати злагоди в різних проблемах, які становлять предмет міжнародного напруження. Тому американський Уряд уникає пригадувати Москві уярмлених нею країн і народів, знаючи, що це її найболючіша точка. Коли ж у середу таки пригадано большевикам, що Совєтський Союз є нині найбільшою і насправді вже останньою колоніяльною імперією, то це була відповідь на провокаційні совєтські заяви про „американських імперіялістів". Большевики так звикли до цієї термінології, що вважають вже за своє „право" користуватися нею. А втім, таке постійне очорнювання вимагає час від часу реаґування, що саме й сталося.

Але є в тій останній американській реакції багато відрадних моментів. Поперше, вона пригадала, що американська державна верхівка добре здає собі справу з дійсного характеру Совєтського Союзу і з того імперіялістичного походу, що привів до створення монструального твору, якому на ймення — Совєтський Союз. Колишній державний секретар Дін Ачесон свого часу відчитав большевикам в Об'єднаних Націях низку дат і фактів про російські збройні підбої. Про російський імперський колоніялізм говорив Адлей Стівенсон. Не забувся знаменитий виступ в цій самій справі колишнього канадійського прем'єра Джана Діфенбейкера. Всі ці виступи, як і той останній, були відповідями на фарисейство, з яким СССР виступає в ролі оборонця колоніяльних країн. Москва робить це для того, щоб приєднати собі азійсько - африканські країни і — пакостити західньоевропейським державам, що були носіями колоніялізму в минулому сторіччі. Але той час минувся. Єдина Португалія обстоює ще свої права на дві африканські колонії, але цієї позиції не втримає.

Залишилась дійсно тільки одна колоніяльна імперія, спадкоємець царської Росії, Совєтський Союз, з вивісками нібито „самостійних" і автономних совєтських республік та з шістьма середньоевропейськими сателітами, які політично й економічно залежать від Москви. Москва вимагає права самовизначення для всіх країн і народів, залежних від колоніяльних західньоевропейських держав — але не дає того права на самовизначення ні одній країні в рямцях СССР і так званого Варшавського бльоку. І скорше чи пізніше цей обман, ця подвійна типово колоніяльно - імперська гра мусить стати найголовнішою міжнародною проблемою, мусить звернутися своїм вістрям проти російської колоніяльної імперії.

Ярослав Курдидик

ЗДА І В'ЄТНАМ

Ще покійний президент Кеннеді, висилаючи до Південного В'єтнаму Г. Кебота Ладжа, одного із найздібніших американських дипломатів, доручив йому особливої ваги завдання — розв'язати в цій країні кризу, яка з часом почала набирати хронічного характеру. Тепер треба з прикрістю ствердити, що коли ЗДА не здобудуться у Південному В'єтнамі на якісь радикальніші заходи, ситуацію в тій країні прийдеться розглядати, як програну.

Якою важливою є справа В'єтнаму в зовнішній американській політиці, видно з того, що новий президент, Л. Б. Джансон, у першому ж своєму зверненні до американського народу заявив, що він продовжуватиме політику покійного президента Кеннеді у В'єтнамі, або, іншими словами, не думає про якесь послаблення в цьому обширі.

Досі, як твердять конструктивні критики, у В'єтнамі ведено американську політику „півзасобами", або, переклавши це на прості слова, — ЗДА стосували там приблизно таку саму фатальну політику, як колись у Кореї: не вчинити нічого такого, що могло б поширити війну на суміжні території. І так, як колись сумної слави ріку Ялу в Кореї уважали за якесь немовби „табу", таке саме дістьбся під сучасну пору у відношенні до Камбоджі, де підготовляється добрих 85% „в'єтконґських операцій". Відмова уряду Камбоджі від закордонної допомоги ЗДА і його заява, що дальшу допомогу вестиме червоний Китай, тільки підтверджують, що Пейпінґ хоче зробити з В'єтнаму другу Північну Корею.

Добрий знавець відносин у В'єтнамі, кореспондент Асошіейтед Прес, Дж. Лоренс, заявляє не без слушности, що за основну помилку ЗДА у тій країні слід вважати те, що не лише від американської публічної опінії, але й від в'єтнамців приховувано дійсний стан подій. Замість їх обговорювати й виявнювати, найчастіше передавалося друго- і третьорядні факти.

І так, — продовжує Лоренс — нам доводилося бачити у наших газетах фотографії з потрясаючими сценами, як то живцем спалювали себе будійські монахи або як поліція арештувала шкільну молодь, але рідко коли попадали у нашу пресу вістки про те, що винні в тому хаосі були не студенти і монахи, а брати Дієми і — може ще більше — їхня „відпоручниця", мадам Ню. Подорожуючи по Америці, вона твердила, що всі будійські монахи і студенти — це замасковані комуністи і хулігани, а за нашу американську щедрість і гостинність віддячувалась тим, що американських вояків і старшин, які гинули у в'єтнамській різні, називала „кар'єристами та молодими, недосвідченими загорільцями".

До такого самого висновку приходить відомий американський коментатор Е. Елсоп, який твердить, що трагічність в'єтнамської проблеми полягає в тому, що американців увесь час „годували" взаємосуперечними вістками

„В одному основному аспекті не повинно бути в нас ніякої розбіжности, — заявляє Елсоп, — що війна у В'єтнамі, як би ми до неї не підходили, буде затяжною. Це — типова партизанська війна, і її треба вести такими самими засобами, але переконливішими й досконалішими, як ті засоби, що їх застосовує, примітивна у порівнянні з нашою, стратегія червоного Китаю. Всі авторитетні чинники будуть однозгідні зі мною в тому, що таку війну може виграти демократичний уряд тоді, коли правдиво інформуватиме публічну опінію, здобуде її симпатії і скріпить надію на певну і остаточну перемогу".

Ствердження згаданих вище коментаторів можна доповнити ще й такими фактами. В'єтнамський уряд покійних братів Діємів, так само, як і теперішній „революційний", як і більшість інших азійських урядів, діють у сфері, типовій для того обширу — з азійською засекреченістю. Щоб не попасти під позитивну критику свого основного протектора, ЗДА, в'єтнамський уряд засекречується щораз більше. На відміну від політики В'єтнаму, ЗДА повинні бути відвертими у відношенні до свого громадянства. А проте, починаючи від часу, коли ЗДА взялися розбудовувати у В'єтнамі мілітарну силу, і аж по нинішній день, загал знає дуже мало, а в дечому основному — майже нічого не знає.

Звіти з в'єтнамського плацдарму були такі контроверсійні американських військовиків американських військовиків, поїхати туди, щоб довідатися з „першої руки" про дійсний стан.

Кружляють чутки, що ця верхівка, побувши на місці, уперше довідалась про „правдиву статистику" перемог та поразок, про кількість зброї, яку вдалося захопити обидвом воюючим сторонам, про втрати у в'єтнамців і комуністичних партизанів, про кількість збитих гелікоптерів і літаків. З тих чуток виходило б, що з поміччю захоплених американських базук і малокаліброви протилетунських гармат комуністи розгромили в останньому часі два дуже сильно уфортифіковані опірні гнізда, забравши в полон коло тисячі їхніх оборонців і стільки зброї, що нею зможуть вивінувати 4-5 куренів. Також цілий арсенал американської зброї забрали комуністи у вишкільному таборі у віддалі 25 миль від Сайгону.

Мимохіть насувається питання: чи американське головнекомандування трактує війну у Південному В'єтнамі все ще як „поліційну акцію проти комуністичної інфільтрації", чи врешті вирішило, що мається там діло також з реґулярними воєнними силами противника, який використовує в своїх цілях чужі території.

Є поголоски, що уряд ЗДА думає основно змінити у В'єтнаму свою дотеперішню тактику.

● Президент Линдон Б. Джансон передав атомовому спеціялістові д-рові Робертові Оппенгаймерові нагороду ім. Енріка Фермі в сумі $50,000, чим Білий Дім вповні реґабілітував цього науковця, якому 10 років тому за президентури Айзенгавера був заборонений вступ до атомових лябораторій, як непевній особі з огляду на безпеку цієї країни. Сенатор республіканець з Айови Бурке Б. Гікенлупер, член Комісії Атомової Енергії, хоч був запрошений, то не був присутній на цій церемонії в Білому Домі.

КЛОПОТИ З ТЕХНІКОЮ

Совєтське сільське господарство ніяк не може вийти з перманентної кризи. Безсумнівно, головною її причиною є сама колгоспна система, яка з селянина зробила кріпака, так, як було воно за панщини.

Цього, одначе, совєтські лідери ніколи не признають, бо це означало б признатись, що комуністична теорія скрахувала.

Кризу поглиблюють ще й такі фактори, як недостача рук до праці на селі, не зважаючи на те, що в сільському господарстві СССР працює все ще коло половини населення, недостача мінеральних добрив та недостача сільськогосподарських машин.

Отже, посушливий в Україні 1963 рік, а таких років за 60 років до 1954-го року було 20 (Ляліков, „Советская Украина", Москва 1954, ст. 49) — кінчається меншою або більшою катастрофою. В обставинах, коли земля належала селянинові як його власність, катастрофічні наслідки, спричинювані посухою, зменшувались запопадливістю селянина. У колгоспній системі селянин не має ніякого інтересу бути запопадливим, й не дають йому проявити ініціятиви. Тому посушливе літо в умовах „будови комунізму" приносить особливо велику шкоду.

Совєтські лідери на чолі з Хрущовим ніколи не хотіли признавати згаданих вгорі причин, і, як на єдину причину низьких урожаїв, вказували на неробство і лінивство колгоспників.

Аж цього року, коли посуха зробила катастрофальне спустошення в економіці не тільки України, але і цілого СССР, вони заспівали іншої

Хрущов признав, що в цьогорічній катастрофі винна посуха, признався, що в СССР бракує мінеральних добрив. Але не признався, що на селі бракує також рук до праці, бо тоді треба було б сказати про ту хмару адміністративних галапасів в сільському господарстві, без якої соціялістична система не може обійтися, не признався, що із сільськогосподарською технікою на селі справа стоїть зле.

Зате один із його підручних висловився і про цю останню справу.

Про стан сільськогосподарської техніки в Україні інформує стаття голови республіканського об'єднання „Укрсільгосптехніка", В. Гарбузова п. з. „Село чекає на нові машини" („Радянська Україна" з 19 жовтня ц. р.). В цій статті В. Гарбузов, уживши на початку обов'язкової форми, мовляв — „рік-у-рік зростає насиченість колгоспів і радгоспів технікою", далі говорить про недоліки. Він пише:

„Недостачу машин на селі ми відчуваємо в значній мірі тому, що окремі заводи тракторного і сільськогосподарського машинобудування, а також інших галузей промисловости республіки, не додають значну кількість дуже потрібної техніки. Так, за дев'ять місяців нинішнього року Харківський тракторний і Харківський тракторноскладальний завод заборгували десятки тракторів Т-74. Не краще становище із виробництвом запасних частин. За дев'ять місяців плян по валу перевиконано, але не виконано пляну поставки 160 найменувань деталей . . ."

Далі Гарбузов пише, що кількісну нестачу машин можна було б у якійсь мірі перекрити високою їх якістю, але підприємствам України „і тут похвалитись нічим". На доказ цього він наводить такі факти:

— Виробництво трактора Т-74 освоєно у 1962 році, того ж року 817 таких тракторів перевірено у приблизно 700 господарствах і перевірка показала в ньому ряд істотних хиб;

— Недавно випущений кукурудзозбиральний комбайн „Херсонець — 3" добре себе показав у роботі, але нині він уже не задовольняє вимог комплексної механізації на збиранні кукурудзи; крім того на цій машині дуже скоро виходять з ладу стеблоподавальні ланцюги, а також конструктивно не доролено до кінця ще деякі вузли.

— Істотні вади має також бурякозбиральний комбайн „КС - 3" Дніпропетровського заводу сільськогосподарського машинобудування, бо в ньому швидко зношуються конуси бральних лап, не досить стійка основна рухома рама, низька зносостійкість деталей вирівнювального апарата".

Отже, колгоспи і радгоспи „насичуються" машинами, але такими, що або відразу, або в короткому часі виходять з ужитку, а запасних частин до них немає. Якби такими машинами Гарбузов пробував торгувати на Заході, то напевно пішов би з торбами, але в Совєтському Союзі можна ними „насичувати" колгоспи і радгоспи.

Далі Гарбузов робить ще більші ревеляції. Він пише: „Ми навели приклади про загалом непогані машини. А скільки ще машин випускається невдалих і недосконалих, до кінця непродуманих! І стає прикро за наших конструкторів, які працюють в галузі сільського господарства. . ."

Що за хаос і безгосподарність у виборництві сільськогосподарської техніки! Тут і плянів виробництва машин не виконується, і нові машини мають такі хиби, що їх не можна повністю використати для роботи, для якої вони призначені, внаслідок чого частину роботи приходиться виконувати руками.

Крім того такі основні сільськогосподарські машини, як трактор, кукурудзо- і бурякозбиральний комбайни, вийшовши із заводу з істотними хибами, не можуть стати запорукою високих урожаїв, бо годі ними роботу на збиранні кукурудзи чи цукрового буряка повністю механізувати.

При цьому не можна не згадати ще одного факту, про який пише Гарбузов:

„У минулому році на машиновипробувальних станціях республіки тримали іспит на зрілість 328 (замість 370 за пляном) зразків нових тракторів сільськогосподарських машин. З цієї кількости забраковано або повернено для доробки на заводи, де вони були виготовлені, 183 машини — 56%, отже більше як половину машин виготовлено недоброякісно, з конструктивними вадами".

Нарікає Гарбузов, що машини не уніфікуються:

„У 1961 році колгоспам, радгоспам та іншим сільськогосподарським підприємствам і організаціям для замовлення на 1962 рік запропоновано 600 найменувань машин. Че-

(Закінчення на стор. 3-ій)

З НАШИХ БУДНІВ

ПРО ДАРУНКИ

Не можу і не смію гнівити Господа Бога — якось добрі люди про мене не забувають: до св. Миколая (старого стилю) ще гарний шмат часу, а я вже отримав більшу кількість дарунків, переважно пакетики святочних карточок і відповідні, вже навіть заадресовані, конверти на колекту...

Розуміється, одним з перших поспішився з такою посилкою Комітет будови церкви св. Івана Хрестителя в Гантері, що обдарував нас не лише красними картками, але й календарцем на 1964-ий рік. Дуже зручний календарець, з різними цінними інформаціями, тільки шрифт у ньому трохи задрібний, але я собі тепер справив міцніші окуляри, то якось той дрібний мачок розголопаю. Та воно й без окулярів кидається у вічі, що треба допомогти Комітетові викінчити внутрішнє влаштування церкви, що теж має бути в чисто гуцульському стилі. Але пожертви приймаються також від бойків, лемків, південних подолян і всіх соборних українців.

В Ню Йорку уже почався рух та метушня з дарунками, чи, як тут кажуть, презентами, і так воно буде тягнутися аж до Нового Року, що його дай Боже щасливо і в доброму здоров'ї всім діждатись. Американці — народ сердечний, щирий, обсипають один одного презентами, не дивлячись інколи на те, чи ці презенти справді чогось варті, комусь до чогось придадуться. Ми, свіжоспечені американці скитальського коліна, зберігаємо ще в цьому випадку старий, европейський стиль і даруємо, звичайно, людям вартісні речі. Наші друзі - американці не раз із дива не виходять, як то ми можемо так шарпатись — „гав кам"?..

Думаю, що в цьому різдвяному сезоні чимало земляків, що пристають з американцями, зокрема з цих культурніших ешелонів, матимуть нагоду ще раз здивувати їх українською щедрістю, а при цьому зробити корисну прислугу нашій справі. Оце ж появився на ринку красний дарунок — перший том англомовної Енциклопедії Українознавства, уфундований Українським Народнім Союзом, а виданий Торонтським Університетом. Як знаєте з „Свободи", недавно відбулись урочисті хрестини новонародженої Союзової дитини, і цей, дійсно монументальний твір уже поступив до продажу. Як дарунок може він трохи й дорожчий від писанок, вишивок та іншої кераміки, зате солідніший і має тривкішу вартість, як то кажуть, є що в руку взяти і на книжкову полицю поставити, є чим погордитись так перед друзями-приятелями, як і перед нашими недругами, яких нам на світі не бракує...

Звичайна річ, таку Енциклопедію можна подарувати не лише американцям, але й рідним братам-українцям. Буває, зайдеш в ту чи іншу культурну, українську хату, то полиці аж вгинаються від чепурних томів „Енсайклопідія Британіка", всяких „Вебстерів" та інших премудрих лексиконів. Іноді гордий батько чи мати ще й пальчиком показують на полицю, мовляв — у цій хаті не шкодують гроша на науку і молода ґенерація має з чого черпати скрижалі знання. Ось тепер є добра оказія притулити до цих „Вебстерів" та „Британік" також і Книгу Знання про Україну в англійській мові. Вона напевно пригодиться на господарстві, так молодшій, як і старшій ґенерації!

Ікер

Степан Куропась

Я ВІДВІДАВ УКРАЇНУ

(16)

Шлях на Москву веде через соснові й березові ліси. Здалеку вже зарисовуються жовті мури „матушки". Горький казав, що Москва — це серце і мозок СССР. І так воно є. Жадна з „союзних республік" не може без дозволу того московського мозку розпоряджатися своїми справами. Навіть ті держави Африки і Азії, яких Америка годує, йдуть паломниками до Москви. Дивно, що З'єднені Держави, які мають у Москві амбасадора і журналістів, цього не бачать. І Москва гороїжиться. Москалі твердять, що то вони виграли війну, розбили німців і врятували Америку й Англію від інвазії Гітлера. Москва хоче бути третім Римом, щоб їй увесь світ поклонявся. Коли ми прибули в Москву, там якраз відбувався світовий з'їзд письменників, яких від України вітав Микола Бажан.

Примістили нас в готелі „Україна", новій, модерній будівлі, що має величезне „лабі", добрі елевейтори і скору обслугу. У готелі є гаряча й зимна вода і всі рури сховані в стінах. Кімнати великі, туалетний папір шорсткий, подібний до газетного, рушники з грубого полотна.

В тому самому готелі жив тоді державний секретар Дін Раск. Кореспондент одного американського часопису казав нашим туристам, що американці в Москві мають усе своє, навіть свою горілку — „скач", яку купують в амбасаді. Арешти американців, казав він, у Москві на денному порядку, бо поводяться вони надто вільно і цим викликають підозріння. Їх звільняють по кількох днях чи місяцях і перепрошують, мовляв, арешт був помилковим.

У готелі стрінув я групу американських фармерів, що верталася з Казахстану. Говорив із двома, з Ютики, Н. Й., і Кун Рапідсу, Айова. Як відомо, Хрущов був у Кун Рапідсі в гостях у фармера Ґарста, відомого із своєї кукурудзяної господарки. Був тоді в Кун Рапідсі і я, бо хотів дещо побачити і написати до „Свободи". На жаль, мене, а також польських і литовських журналістів, на фарму не допущено, хоч там було півсотні кореспондентів різних американських газет.

Наші фармери нічого доброго в Казахстані не бачили — посушливі прерії і бідна худоба. Бракувало їм доброго перекладача, що знав би рільництво.

Готель „Україна" це, мабуть, єдине місце в СССР, де можна платити долярами. Там купив мій син гуцульський топірець.

Перший день у Москві оглядали ми місто. Величезні кількаповерхові мешканеві будівлі тягнуться милями. Крамниці повні товарів і покупців. Але не видно „бизнесу": люди заходять досередини і, нічого не купивши, виходять. Ніде не видно банків в европейському розумінні цього слова. Лише на одному будинку бачив я ввечері світляне оголошення такого змісту: „Храните деньги в сберегательной кассе — 3%". Люди, однак, не щадять, бо не мають з чого, а якби й мали то бояться, що їх одного дня покличуть і спитають, звідки вони мають готівку.

Ірина дістала до помочі рудоволосу московку Ріту. Вона раз-у-раз вихваляла Москву і совєтські „досягнення". На нас дивилася скоса. Не дозволила навіть сфільмувати колосальних будинків університету.

У Москві є 16 чинних церков, їх постійно ремонтують і підмальовують. Ми були в Архангельскому соборі, де стоять гробниці царів, і в Успенському соборі. Біля Кремлю ми бачили собор св. Василія, що його велів збудувати Іван Грізний. Це — чудо архітектури. Щоб архітект, який будував цю церкву, не збудував нічого подібного, цар Іван Грізний наказав випалити йому очі . . .

Були ми і в Кремлі, в Історичному музеї і в мавзолеї Леніна. В Історичному музеї зберігають дорогу колекцію старих документів, царських тронів, дарів від різних держав для царів, зброї.

Довгі черги людей вишикуються біля музею: делеґації різних організацій з цілої держави, шкільні діти, туристи. Нас відразу впустили в чергу, бо американські відвідувачі мають замало часу. При вході до музею ми всі мусіли натягнути на наші черевики полотняні камаші.

В музеї показували нам шапку Мономаха, яку носили наші князі. Я запитав, де зберігаються дари, що їх передавав Мазепа Петрові. Наш провідник не міг дати мені відповіді, але обіцяв про це довідатись. Коли ми виходили з музею, він надійшов і повідомив мене, що дари Мазепи зберігаються в Ленінграді.

Американську амбасаду пильнує стало шість міліціонерів. Коли ми були там, падав дощ, і всі вони стояли в брамі в ґумових плащах.

Американці в Москві вважають, і це мені потвердили фармери з групи "Friendship People to People Tour", що балтійці й грузини ставлять Москві гострий спротив. Під час гостинних виступів Бенні Ґудмена в Тбілісі грузини висвистали його, коли він хвалив совєтський режим. Щоб українці виявляли своє невдоволення в Совєтському Союзі на це американці не мають „евіденс", хоч Грузія за час панування грузина Сталіна не зазнала масових розстрілів, голоду і заслань, що їх зазнала Україна. Хрущов в Грузії ненавидять, а проте він часто буває в Ґаґрі над Чорним морем, і в Одесі ми чули, що одного разу грузини напали на нього, коли вертався він додому.

Москва має широкорозгалужену підземну залізницю, яку там називають „метро". Московське „метро" не таке глибоке, як київське. Ми переїхали із стації „Київський Вокзал" до стації „Калінінська".

Оглянули ми Кремль, що охоплює площу 28 гектарів. Всі будинки там жовті, але стіни самого Кремлю — червоні.

Були ми в мавзолеї Леніна. Коло нього військова варта. Ленін лежить, як живий, і попри нього щоденно переходять тисячі народу. В червоній стіні Кремлю поховано попіл комуністичних вождів меншого калібру. Під стіною лежать, прикриті цементовими плитами, більші вельможі. В першому ряді від мавзолею Свердлов, Сєдов, Жданов, Кіров і ін. з погруддями на своїх гробах. З українців я завважив там прізвище Луначарського. На останньому гробі, без погруддя напис: „И. В. Сталин".

Клівленд відзначив 90-ліття НТШ

Клівлендський Осередок Праці НТШ відзначив 90-ліття Наукового Товариства ім. Шевченка відчитами та великим концертом. Відчити по чверть години кожний, факт гідний до наслідування, насвітлили історію НТШ з різних точок зору. Проф. Радзикевич — Заслуги НТШ, проф. Бачинський: Видавнича діяльність НТШ, проф. Ждан: Вплив НТШ на історіографію, проф. д-р Роман Смаль-Соцький виголосив промову на тему „Проблеми української науки". Рівночасно з відчитами — і в тій самій залі Українського Банку на Пармі — була виставка видань НТШ в краю і на еміґрації, уладжена Українським Музеєм в Клівленді та старанням проф. Леоніда Бачинського.

28-го жовтня у великій залі вищої школи на Пармі, відбувся святочний концерт. Відкрив його проф. тутешнього університету, д-р Пап. Головну промову мав проф. д-р Роман Смаль-Стоцький, президент НТШ, в котрій висвітлив ролю НТШ в минулому і сучасному. Це була дійсно цікава промова.

Музичну частину концерту перебрав на себе хор „Дніпро", що ніколи не відмовляє помочі організаторам культурних і національних імпрез. Всі три виступи хору — жіночого акомп. Борис Садовський, чоловічого акомп. Марія Грушкевичева і мішаного акомп. Марта Савчаківна — під батутою диригента Евгена Садовського, були старанно опрацьовані та запрезентували декілька зівсім нових композицій.

Найбільшою атракцією концерту був виступ запрошеного артиста українських театрів, мистця слова живого, Йосипа Гірняка, що відтворив Шевченків „Сон" перед зачарованою мистецьким відданням поеми публікою. На присутніх, що слухали мистця з запертим віддихом, виступ маестра Гірняка був справдішньою ревеляцією.

Користаючи з присутности Йосипа Гірняка в Клівленді, уладила Управа Т-ва „Рідна Школа" дві імпрези: одну виключно для шкільної молоді, де славний гість виконав ряд поезій і одну прозову казку для молодших учнів Школи Українознавства. Друга імпреза — це стріча громадянства з мистцем в залях Мерікгавзу, безпосередно по згаданих на вступі відчитах. На цій стрічі дорогий і шановний гість поділився з присутніми думками про український театр в Америці, та, на загальне прохання, відчитав кілька гуморесок Гриця Зазулі. Звітувати про реакцію публіки — було б тільки повторенням сказаного про виступ Гірняка на концерті

Стрічу доповнила молода артистка-малярка, Марта Гірняківна — племінниця Йосипа, виставкою своїх творів. Образи юної артистки, стримано модерного напрямку — викликали живу дискусію і приневолювали артистку до частих і обширних вияснень.

Яким Вечер

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА, 14-го ГРУДНЯ 1963 р.:

АМСТЕРДАМ, Н. Й. Місячні збори і вибір урядників на рік 1964 Т-ва ім. Ів. Франка 266 Відд. в год. 7:30 веч. в Укр. Горожанськім Клюбі при 3-5 Телер вулиці. Уряд просить членство прибути на ці збори. — В. Труфин, секр.

НЕДІЛЯ, 15-го ГРУДНЯ 1963 р.:

АСТОРІЯ, Л. Ай. Н. Й. Річні збори Б-ва св. о. Николая 5 Відд. в год. 5-ій по пол. в церковній залі. На порядку: вибір управи на 1964 рік. — Управа.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Річні збори С-ва Рожд. Пресв. Богородиці 36 Відд. в год. 3:30 по пол. На порядку нарад: вибір нового уряду на 1964 рік. Проситься членство вирівняти свої залеглі вкладки. — Анна Стрілець, предс. Катерина Ярославська, касир. С. Гунька, секр.

СТ. ЛЮЇЗ, Мо. Річні збори Б-ва св. Володимира 179 Відд. в год. 2-ій по пол. в УНДомі — Магнолія вул. Порядк нарад: вибір уряду на 1964 рік та плян праці в 1964 році. — Управа.

З українського життя в Омага, Неб.

З ініціятиви Управи Відділу УККА при співучасті Організацій Визвольного Фронту і Укр. Католицької Парохії в Омага, після кількох спільних засідань, усталено програму для відмічення 30-ліття штучного голоду на Україні.

В програму входили: Св. Літургія і Панахида в наміренні жертв голоду, та окрема програма в залі Лицарів Колюмба, на яку запрошено представників національних груп, управи міста, конґресменів і сенаторів стейту.

Несподівана смерть президента наказувала нам включити цю трагічну подію, бо завданням нашим було поінформувати і остерігти наших співмешканців про жахливі методи комуністичної влади на Україні. Представники Конґресу і Сенату, в наслідок смерти президента не змогли взяти участи, про що повідомили в окремих листах, запевнивши повну піддержку нашої акції.

Програмою проводив студент О. С-ий, а парох о. Возняк відправив Панахиду на залі при спеціяльно приготованому престолі, а відтак в коротких словах з'ясував ціль зібрання. Відомий адвокат А. Волч виголосив знамениту промову англійською мовою, а проф. А. С-ий українською. Після промовців забирали слово президент міської ради Г. Трастін, який відмітив походження його родичів з України, представник латишів А. Віновскас, та емеритований полковник амер. армії Б. Ф. Стагл. З черги висвітлено присутнім документальні світлини штучного голоду, та деякі уривки із дії УПАрмії під час другої війни, та праці А Б Народів, що викликало в присутніх незабуте враження. Відтак прочитано резолюції, які принято для пересилання урядовим чинникам і Об'єднаним Націям, та вислано кондоленційну телеграму до п-ні Кеннеді, а другу до президента Джансона, бажаючи йому успіхів, та з домаганням зірвати дипльоматичні зв'зки із Совєтським Союзом, та його сателітами. Телеграму цю запропонував присутній амер. полковник, який має великий досвід і знання комуністичних практик.

Після програми пані запросили присутніх на каву, при чому була нагода обмінятися думками, та ще краще запізнатися.

Про цю імпрезу повідомлено місцеву пресу, радіо і телевізійні стації, які вислали репортерів, а одна із телевізійних стацій під час передавання звідомлень про смерть Президента, висвітлила уривки з накрученого фільму на залі, та дуже гарним коментарем відмічено страшний голод в Україні 1932-33 роках нав'язуючи до вбивства Президента. Ця підготована і вміло ведена програма, заслуговує на особливу подяку тим людям, що причинилися до її успіху.

В. С.

У Південному В'єтнамі переставляються на нову стратегію проти комуністів

Сайґон. — Тимчасовий військовий режим в Південному В'єтнамі заповів сповільнення програми творення уфортифікованих збірних осель та радше скріплювання тих осель, які виявились життєздатними. Програму уфортифікованих осель виготовив і енергійно переводив вбитий у недавньому перевороті брат президента Нґо Дінг Дієма—Нґо Дінг Ню. Спосіб, як цю програму реалізовано — насильне виселювання селян з їх сел і домів, примушування селян безкоштовно працювати над фортифікаціями, обводження тих осель кільчастим дротом з обмеженням свободи рухів для мешканців і тп подробиці зробили ті оселі дуже непопулярними та дали комуністам в руки пропаґандивну зброю, що уряд у Південному В'єтнамі заганяє все селянство до „концентраційних таборів". Крім того, у практиці виявилось, що до деяких таких осель комуністичні партизани зуміли перепачкувати багато своїх людей і вони активно помагали комуністичним партизанам, коли ці останні робили на ті оселі збройний наскок. Знову ж з інших таких осель селяни масово втікали і часто збільшували ряди комуністичних партизанів. З цих усіх причин рішено перевірити цю стратегію з часів попереднього режиму, при чому береться на увагу, що закинення того проєкту буде ще одним доказом для населення, що із зміною режиму змінилося на краще відношення до народних низів.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Вечір на пошану Лесі Українки** влаштовує 64-ий Відділ Союзу Українок Америки в Ню Йорку в неділю 8 грудня ц. р. у власній домівці в Українськім Народнім Домі, кімн. ч. 31. У програмі вечора доповідь Олександри Чернової - Животко і рецитації віршів Лесі Українки у виконанні О. Кириченко. Початок о год. 5-ій по полудні.

● **„Намисто"** — нова крамниця виробів українського народного мистецтва — декоративних тканин, килимів, ліжників, вишивок, різних мистецьких виробів, народних одягів, як також картин, — відкрилась у північній частині Філядельфії, 5011 Норт Брод Стріт. Крамницю ведуть дві пані, які віддавна стали добрими фахівцями українського народного мистецтва — Стефанія Пушкар і Іванна Савицька. Пані Іванна Савицька, відома авторка книжок для дітей, літом веде подібну крамницю в Гантері, в оселі „Ксеня".

КЛОПОТИ З ТЕХНІКОЮ

(Закінчення із стор. 2-ої)

рез рік цей список збільшився до 720. Кількість же машин на 1964 рік доведена до 850 найменувань".

З цього видно, що в СССР захоплюються продукуванням все нових і нових рільничих машин. Правда, не кожний колгосп і радгосп мусить купити всі зразки тих машин, але навіть ті, які йому потрібні, мають десятки найменувань. Тож, щоб ними орудувати, треба спеціялістів-техніків, а не звичайних сільських механізаторів, які потребують щоб „аґрономша гляділа", чи вони правильно машиною орудують.

Гарбузов у своїй статті розкриває не тільки ненормальний, а навіть гумористичний стан у продукції сільськогосподарських машин, при чому несамохіть стверджує, що держава, продукуючи сільськогосподарську техніку у щораз нових зразках, примушує колгоспи і радгоспи їх купувати і в таким способом штучно піддержує промисловість коштом сільського господарства яке платить за ту техніку, але не може її як слід використати. І так совєтська промисловість паразитує на сільському господарстві.

абв.

---

† В глибокому смутку повідомляємо, що 28-го листопада 1963 р. на 80-му році життя померла у Лорейн, Огайо, заосмотрена Найсвятішими Тайнами наша

МАМА і БАБУСЯ

ОЛЬГА КУПЧИНСЬКА

З роду о. Тарнавських — о. Корчинських, вдова по о. Іванові Купчинському, парохові Перятина, пов. Радехів, сестрінка генерала Тарнавського.

Похорон відбувся 30-го листопада ц. р. з української католицької церкви св. Івана Хрестителя у Лорейні.

Інж. РОМАН і МАРІЙКА (Юрків) КУПЧИНСЬКІ — син з дружиною
ЯРЕМА КУПЧИНСЬКИЙ з дружиною — внук
МАЛАНЯ КУПЧИНСЬКА — правнучка

ЄДИНИЙ ГОСТИННИЙ **ВОКАЛЬНИЙ КОНЦЕРТ** В НЮ ЙОРКУ

ГАЛИНИ МИНАЇВ-АНДРЕАДІС

КОНТРАЛЬТО, СОЛІСТКИ ТЕАТРУ „КОЛЬОН" в БУЕНОС-АЙРЕСІ

СУБОТА, 21-го ГРУДНЯ 1963 р. год. 8:30 веч.

CARNEGIE HALL
154 West 57th St., NEW YORK, N. Y.
ПЕРЕДПРОДАЖ КВИТКІВ: в касі Carnegie Hall, Арці, Еко й Сурмі

В ПРОГРАМІ ТВОРИ УКРАЇНСЬКИХ ТА ІНШИХ КОМПОЗИТОРІВ.

Замість квітів на свіжу могилу Дорогої Тети бл. п. ЕМІЛІЇ ДРОГОМИРЕЦЬКОЇ складають 20 долярів на цілі Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗДА

Анця, Марія і Роман КОБРИНСЬКІ

Замість квітів на могилу бл. п. ОЛЕКСИ КАТАМАЯ складають на Укр. Воєнних Інвалідів $40.00 родини:
ВЕЛИЧКОВСЬКІ,
ЖЕРЕБЕЦЬКІ,
ГОЛИНСЬКІ,
Осипа і Ярослав ЯВОРСЬКІ

НОВИЙ і УЖИВАНИЙ ОДЯГ відповідний на висилку до ЕВРОПИ.

Чол. убрання (уж.) від	$ 8.00
Чол. убран. (нові) від	15.00
Чол. плащі (уж.) від	8.00
Чол. плащі (нові) від	15.00
Жін. плащі (нові) від	7.00
Жін. дощевики (нові) від	6.90
Жін. суконки (шовк, вовна) від	8.00
Муж. 100 % вовняні штани (уживані) від	4.00

Szabadi de Lux
1575 3rd Avenue (bet. 88th & 89th Streets)
NEW YORK CITY
TR 6-7460
Відкрито: від 10:00 рано до 7:00 веч., від понед. до суботи вкл.

Д-р Андрій ТЕРШАКОВЕЦЬ
ПОВІДОМЛЯЄ
що з уваги на виїзд на вакації
канцелярія буде закрита
від 21-го ГРУДНЯ 1963 р. до 5-го СІЧНЯ 1964 р.

Після повороту прийматиме як звичайно за попереднім домовленням при
55 East 86th Street — New York 28, N. Y.
Телефон: SAcramento 2-2132

ХОР ім. Митр. А. ШЕПТИЦЬКОГО в Ню Йорку
влаштовує святочний
КОНЦЕРТ присвячений Найсвятішій Пам'яті Слуги Божого МИТРОПОЛИТА
АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО

Неділя, 15 ГРУДНЯ 1963 р. Год. 5:30 вечора
Заля ШКОЛИ св. ЮРА при Схід 6-та вул.

Осип СТЕЦУРА, оперний співак — Баритон українських і чужих сцен
о. Д-р М. М. СОЛОВІЙ, ЧСВВ — СВЯТОЧНЕ СЛОВО
Диригент: Р. ЛЕВИЦЬКИЙ
о. Проф. Іриней ГОТРА, ЧСВВ — товариш подорожей Митрополита А. Шептицького та поворотець з Сибіру.
Оля КИРИЧЕНКО-ШУГАН, деклямація
Оксана ЛЕНЕЦЬ, скрипка
Оксана ЛАПЕЛЬСЬКА, В. ГЕНТИШ, фортепіяновий супровід.

Sunday, December 15, 1963 — St. George School Auditorium — At 5:30 P.M.

РОДИЧІ!
Encyclopedia Britannica і World Book
для Ваших дітей, продає
Claudia PATOCKA
555 Clifton Avenue
NEWARK 4, N. J.
Tel.: HU 4-2771

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

КОРИСТІ ТА ОЩАДНОСТІ ДЛЯ ЧИТАЧІВ „СВОБОДИ" В УКРАЇНСЬКІЙ ФІРМІ

- Дамські ПЛАЩІ на замовлення з імпортованих матеріялів, $119.95.
- Капелюхи — оригінальні фасони, модерні з імпортованого велюру, $15.95.
- Фільми даром, якщо принесете Ваші аматорські знімки, яким надаємо професійний вид.
- Направляємо фото-апарати всіх марок з однорічною ґарантією.
- Комерсійні кольорові знімки — поштівки виготовляємо масово.
- В студіо робимо портрети після найновіших тут ще незнаних німецьких метод в природних красках, або чорно-білі на полотні, які можна прати і прасувати та зшивати — надаються спеціяльно до великих декорацій сцен.

Співоче Товариство Хор „Трембіта" в Нюарку, Н. Дж.
— улаштовує —
в суботу, 4 січня 1964 р. о год. 8-ій веч.
в залі „ВЕТЕРАН ФАЛЬКОН ГОМ", 786 So. 20 вул. НЮАРК, Н. Дж.
СТРІЧУ НОВОГО РОКУ
В ПРОГРАМІ РІЗНІ НЕСПОДІВАНКИ
Бубет у заряді Вп. Пань. Оркестра Б. ГІРНЯКА
Вступ 3 дол.

Місця при столиках резервовані. Просимо їх своєчасно замовляти в „Дніпрі" 219 Спрінґфілд еве. Тел. МА 3-2790, або в „Говерлі" 203 Спрінґфілд еве. Тел. МА 3-6248.
Столики 8-ми особові — Безплатне паркування авт
ЗАБАВОВИЙ КОМІТЕТ

ДО ГРОМАДЯНСТВА

Значення українського наукового осередку в Римі набирає щораз то більшої ваги для українства у світі. Розгортається діяльність, яка матиме на усіх нас оновлюючий, творчий вплив. Діяльність ця позначається індивідуальностями, авторитетами, стійкістю і відданістю українству. Безсумнівна є важливість римського центру, який надаватиме напрям роботі української еміграції, оздоровить організми, поверне їх у течію творчої організованости, братерства.

У великій мірі проведення цього завдання в дійсність залежить від активної допомоги кожного українця, а тим більше у ЗДА.

Українська кооперація вирішила на Загальних Зборах, що відбулися у Клівленді, включитися у практичне переведення збірки у фонд ім. Митрополита Кир Иосифа Сліпого, відкриваючи конта, на які громадський комітет просить пересилати грошову допомогу для реалізації задумів римського центру.

Громадський Комітет:

Проф. Д-р Олександер Архімович, проф. Дам'ян Горняткевич, д-р Іван Козак, Маріян Коць, інж. Богдан Лучаковський, інж. Атанас Мілянич, д-р Богдан Олесницький, Юліян Ревай, Іван Шепарович.

Пожертви просимо слати на найвигіднішу Вам адресу виставляючи чеки на фонд Митрополита:

SELF RELIANCE CREDIT UNION

239 So. Broadway, Baltimore 31, Md.	98 Second Ave., New York 3, N. Y.
3010 W. Third St., Chester, Pa.	249 Stuyvesant Ave., Newark 6, N. J.
2351 W. Chicago Ave., Chicago 22, Ill.	237 Hope Ave., Passaic, N. J.
1112 Kenilworth Ave., Cleveland 13, Ohio	4814 Broad St., Philadelphia 41, Pa.
11838 Jos. Campau Ave., Detroit 12, Mich.	726 So. Clinton Ave., Trenton 10, N. J.
56 Parker Rd., Elizabeth, N. J.	FUTURE Credit Union, 10338 Jos. Campau, Detroit 12, Mich.
210 Fairfield Ave., Hartford, Conn.	Rochester Ukrainian C. U., 831 Joseph Ave., Rochester 21, N. Y.
558 Summit Ave., Jersey City 6, N. J.	
808 W. Washington St., Milwaukee 4, Wisc.	

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК на Св. Миколая і Різдво ЦЕ КНИЖКА.

Андрій Білинський: СВІТ І МИ — аналіза української політики на тлі конфлікту вільної демократії з комунізмом	$3.00
Юліян Радзикевич: ПОЛУМ'Я — історична повість — Хмельницький у запіллю ворога	$4.50
П. Феденко: АМОР ПАТРІЄ — ЛЮБОВ ДО БАТЬКІВЩИНИ — Історична повість з часів Хмельницького	$2.75
Л. Винар: АНДРІЙ ВОЙНАРОВСЬКИЙ — Історичний нарис	$1.75
Микола Ковалевський: ПРИ ДЖЕРЕЛАХ БОРОТЬБИ — Спомини, враження, рефленксії	$6.80
ПАНОРАМА НАЙНОВІШОЇ ЛІТЕРАТУРИ В УССР — Поезія, проза, критика — Упорядкував. І. Кошелівець	$2.95
Кость Паньківський: ВІД ДЕРЖАВИ ДО КОМІТЕТУ	$2.00
Михайло Островерха: ГРОЗНА КАЛИНИ в Українських Січових Стрільцях	$2.00
Марія Струтинська (В. Марська): ПОМИЛКА ДОКТОРА ВАРЕЦЬКОГО — Оповідання	$1.50
Ярослава Сосенко-Острук: ОЛЯ — Повість з часів першої світової війни, якої дія проходить в домі священичої родини	$2.50
Софія Парфанович: НА СХРЕЩЕНИХ ДОРОГАХ — Повість	$5.00
Богдан Чехут-Марко: РІДНИМИ ПЛАЯМИ — Пластові оповідання	$2.00
Михайло Курах: ПЕРЕД БРАМОЮ — Поезії	$3.00
Діма: ТРЕТІЙ БЕРЕГ — Четверта збірка поезій	$1.50
Леся Храплива: НА ВВЕСЬ БОЖИЙ РІК — Деклятор для дітей шкільного віку з окремим порученням Шкільної Ради для вжитку в Школах Українознавства	$1.50
Леся Храплива: ЗАБАВКИ МАРТУСІ — Багато ілюстрована книжка для дошкілля	$1.00
Леся Храплива: РОСТИКОВА КАЗКА — Книжечка для дітей молодшого віку	$1.25
Леся Храплива: КОЗАК НЕВМИРАКА: — Фантастичне оповідання для шкільних дітей	$2.00
Володимир Радзикевич: ПРИГОДИ ЮРЧИКА КУЧЕРЯВОГО — Частина 1 і 2.	$1.00
Ірина Наріжна: КАЗКА ПРО ТРЬОХ ВЕДМЕДИКІВ	$ .50
Роман Завадович: БОГУТА-БАГАТИР — Історична казка в образках	$1.00
Ганна Черінь: БРАТІК І СЕСТРИЧКА	$3.00
Я ГОСПОДЬ БОГ ТВІЙ — Біблійна історія старого завіту в образцях до розмальовування	$ .50
РІЧНИКИ „ВЕСЕЛКИ" в твердій оправі за 1957, 1958, 1959, 1960, 1961 і 1962 по	$6.00
Валентин Сім'янців: СПОГАДИ БОГДАНІВЦЯ — (В-во „Червона Калина")	$1.50
Микола Понеділок: СОБОРНИЙ БОРЩ — Збірка гумористичних нарисів	$3,00
Микола Понеділок: ГОВОРИТЬ ЛИШЕ ПОЛЕ — Новелі ,оповідання	$4.00
О. Кобець: СПОГАДИ ПОЛОНЕНОГО — Пригоди і враження учасника першої світової війни	$3.50
Є. Загачевський: СПОГАДИ ФРОНТОВИКА	$1.50
Михайло Соневицький: ГОМІН ДАВНОМИНУЛИХ ДНІВ	$1.50
Пилип Ясновський: ПІД РІДНИМ І ЧУЖИМ НЕБОМ (Спогади піонера)	$2.50

Замовлення і належність тільки чеками або поштовими переказами слати на адресу:

SVOBODA — P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

Вступайте в члени УНСоюзу!

В 100-РІЧЧЯ ПОЯВИ ОПЕРИ „ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ"
Український Оперний Ансамбль після великого успіху в Ню Йорку

Увага! НЮАРК і ОКОЛИЦЯ! Увага!
Неділя, 15-го ГРУДНЯ 1963 р. год. 6-та веч.
Заля УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛІ
180 Willam St., НЮАРК, Н. Дж.
Розпродаж квитків в ціні $2.50, $2.00 і $1.50 в крамницях: Говерля, Базар, Орбіт і Стиль. В день вистави від години 4-ої по пол. в касі театру.

виконає комічну оперу на 3 дії
ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ
Муз. С. ГУЛАКА-АРТЕМОВСЬКОГО
Козаки, козачки, женці, жниці, слуги султана, турецька варта, дієтьсья в Туреччині. Камерна оркестра, Хор опери.
Музич. керів. маестро О. Стратичук, мист. керів. маестро В. Ласовський. Українські танки Р. Петріна. Декорації Е. Ткачук.

ВИКОНАВЦІ:
I. Карась — Л. Рейнарович, Львівська опера; Одарка — Г. Шерей, Київська фільгармонія; Оксана — М. К. Кокольська, Сіті опера, Ню Йорк; Андрій — І. Гош, Львівська опера; Султан — Ів. Самокішин, Львівська опера; Імам — І. Замятий, сол. хору „Думка"; Селіх-Аґа — Т. Федорович, арт. Харківського драматичного театру.

"A CHRISTMAS IN UKRAINE" A 33½ RPM — LP TRIDENT UKR. VOCAL RECORD
12 POPULAR UKRAINIAN XMAS CAROLS — ONLY $3.00
FOR MAIL ORDERS WE PAY SHIPPING CHARGES

SUNG BY: ST. VLADIMIR'S UKR. CHURCH CHOIR of N. Y. — DUETS BY: Johanna Lewis & John Olekson
MUSIC BY: MR. MILTON G. OLEKSON (WHO HAS ARRANGED and/or COMPOSED, WITH COPYRIGHTS SECURED, OVER 1,000 UKR. MUSICAL SELECTIONS) and HIS ORCHESTRA.

ASK YOUR DEALER OR WRITE TO: TRIDENT RECORDS CORP.-270 E. 10th ST. - N. Y. 9, N. Y.

Cosmos Parcels Express, Corp.

39 SECOND AVENUE NEW YORK 3, N. Y.
(Pir 2-ої вулиці) Тел.: AL 4-5456

ВИСИЛАЄ

пачки з матеріялами і пачки харчові в УКРАЇНУ і інші РЕСПУБЛІКИ СССР

ПАЧКИ до РУМУНІЇ • ПАЧКИ і ГРОШІ до ПОЛЬЩІ через РЕКАО

Ґарантована достава.

- Маємо на складі великий вибір товарів по уміркованій ціні
- Приймаємо замовлення з-поза Ню Йорку

Відкрито: ЩОДЕННО від 9-ої рано до 7 веч. в НЕДІЛЮ від 9-ої рано до 3 по пол.

SERVICE

Конкуруємо з кожною крамницею в Ню Йорку. ПОБ'ЄМУ КОЖНУ ОФЕРТУ

8 час. вітальня (нова), 1 софа, 2 фотелі, 1 кокт. столик, 2 столики, 2 стол. лямпи. 12^{27} місяч.

Якщо працюєте тільки 3 місяці. — Без завдатку, без поручителів, жадного банку, жадної фінансової установи. 3 роки сплати, за 24 години достава.

JAE SALES INC.
1982 3rd Avenue, cor. 109 St.
New York City LE 4-8111
ask for Mr. Jae

ДО ВИНАЙМУ

Помешкання до винайму в Джерзі Сіті, від 1 грудня

5½ КІМНАТИ

3 поверх, оливне огрівання. Добра околиця.

Прошу тел.: OL 3-0936

FOR SALE

МУЗИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ. 120 base piano accordeon, full size, 9 shift, зовсім новісенький. Ціна $750.00, продаж з втратою за $285.00. Телеф. між 4 і 7 год. вечора.

Tel.: OLdfield 9-7584

РІЗНЕ

ПЕЧАТКИ в різних мовах, друкованими і писаними черенками з ЕМБЛЕМАМИ

— виробляє —
Roman IWANYCKYJ, 2883 Wilkinson Ave., BRONX 61, N.Y.
Tel.: TA 3-8407

Печатки на три лінії в пачці з пересилкою 2 дол.

ВІЗИТОВІ КАРТКИ

1.000 карток дол. 4.50 разом з пересилкою.

ТЕПЕР час висилати пакунки на свята для своїх Рідних і Приятелів в Україні.

COSMOS PARCELS EXPRESS Corp.

(LICENSED by v/o VNESHPOSILTORGH)

Ввічливо повідомляємо всіх наших давніх клієнтів і багато нових, що тепер висилають через нашу фірму, що достава пакунків до СССР продовжується.

Маємо уповноваження в/о ВНЕШПОСИЛТОРГУ відправляти ВИСИЛКУ ПАКУНКІВ, за які ми ґарантуємо доставу і то дуже СКОРУ.

Всі наші ВІДДІЛИ мають великий ВИБІР ТОВАРІВ (текстильні, шкіра і т. д.), по дуже приступних цінах. Наші віддіи, подані внизу, дають найкращу обслугу та спеціяльну увагу до кожного клієнта.

NEW YORK 3, N. Y. — 39 Second Ave.	AL 4-5456
NEW YORK 11, N. — 135 — W. 14th St.	CH 3-2583
BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Ave.	EV 4-4952
BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Ave.	DI 5-8808
ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street	CH 9-6245
BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue	LI 2-1767
SOUTH BOSTON, Mass. — 359 West Broadway	268-0068
BUFFALO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Ave.	BR 8-6086
CHICAGO 8, Ill. — 3212 S. Halsted Street	WA 5-2737
CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road	TO 1-1088
DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Avenue	VI 1-5355
GRAND RAPIDS, Mich. — 606 Bridge St. N. W.	OL 8-2256
HAMTRAMCK, Mich. — 11333 Jos. Campau	TO 7-1575
HARTFORD 14, Conn. — 200 Franklin Ave.	Tel.: 233-8030 246-0215
IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave.	ES 2-4685
LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd.	AN 1-2992
LAKEWOOD, N. J. — 126 — 4th Street	FO 3-8569
NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Ave.	BI 3-1797
NEW HAVEN, Conn. —509 Congress Ave.	LO 2-1448
PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street	MU 4-4619
PASSAIC, N. J. — 176 Market Street	GR 2-6387
PHILADELPHIA 23, Pa. — 530 W. Girard Ave.	PO 5-5892
PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson St.	HU 1-2750
SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street	FI 6-1571
WATERBURY, Conn. — 6 John Street	PL 6-6766
WORCESTER, Mass. — 174 Millbury St.	SW 8-2868
YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 — 5th Avenue	RI 3-0440
YONKERS, N. Y. — 555 Nepperham Avenue	GR 6-2781

REAL ESTATE

HOLLIS, L. I.

ЦІНА $48,500. 2 родинний дім, 6-6 кімн. апартаменти, 1½ лазнички в кожному апартаменті, також можна уживати в підвалі. Близ. склепів, шкіл, доск. купно, треба оглянути. Телеф.: OL 8-0627

ДОМИ на ПРОДАЖ

2 род., 14 кімн. з гарним садом і гаражем, умебл., недалеко Йонкерсу. Дім дає $3,000 доходу і 6 кімн. для господаря. Ціна $28,000, готівка за згодою.

4 род. дім, на University Ave., сад, гараж, за $35,000.

9-ти родинний в гарній секції Бронксу біля Парку, рент $7,400. Ціна $29,000. Готівки $7,500.

Є багато інших домів.

DRUJBA REALTY CORP.
3450 Broadway N. Y. C.
(між 140-141 вул.)
Tel.: AU 1-0194

АСТОРІЯ — 20 род. мур., 7 по 3, 13 по 4 баксові. Добра секція. Прихід $13,886. Оліва. Ціна $83,500.

ВУДСАЙД — 2 род. мур. осібняк, 2 гаражі, 5 і 6 баксові, сабвей, олива. Дуже добрий стан. Ціна $34,900.

MARATHON REALTY Co.
31-87, 32nd St. (near Broadway)
ASTORIA, L. I. YE 2-3550
Питати мгр Остап ФІРЧУК

CYPRESS HILLS

6-родинний мурований будинок по 4-баксові великі кімнати. Дохід на рік $4.300. Ціна дому $30,000.

2-родинний мурований, покритий шинґлем на Ridgewood, Queens 5 і 6 великих кімнат в найкращому стані. Ціна — $22,000.

8-родинний мурований. Дохід $6,000 на рік. Ціна $30,000.

4-родинний дерев'яний на Astoria. Дохід $3,600 на рік. Ціна $25,000.

і багато інших.

H & M REALTY
124 Wyckoff Avenue
Ridgewood, Queens 37, N. Y.
Tel.: GL 6-0411 — AP 7-9238
Говоримо по-українськи.

UKRAINIAN REAL ESTATE, MIAMI, Fla.

Змучені холодною зимою? Чому не жити в чудовім соняшнім Миямі, за допомогою купна дому або доходової посілости. Пишіть або телефонуйте до

Sonya Korol Brown Realtor
10618 N. E. 10th Place
Miami Shores, Florida
Tel.: PLaza 8-0649

BUSINESS OPPORTUNITY

WOODWORKING SHOP. Повне влашт. з машинерією для втинання дерева до розміру, засоби. 11 р. тому і той сам власник. Доск. бізнес. Ідеал. для спільників. Ціна на скорий продаж. Оглянути. Багато замовлень. Добре положення. Спішіть. Власник — UN 4-0862

GROCERY SELFSERVICE. — Доскональне купно, треба оглянути, щоб оцінити. Ціна на скорий продаж з уваги на виїзд з міста. Голоситись від 8 рано до 7 вечером.

2382 Pitkin Avenue
Brooklyn, N. Y. Tel.: AP 7-5565

GROCERY YORKVILLE, тижнево $1,300, рент $135, продаж з втратою, тільки $2,500 готівки, власник виїжджає, мусить продати. Ідеальне для подружжя. Треба оглянути вартість. Спішіть. Власник AT 9-3995

MOM & POP'S GROCERY. Давно заложена. Дохід $1000, можливість збільшення, якщо додати ярину, також подібно в літі, також пиво. Знамените положення. Ціна на скорий продаж. Треба оглянути. Тел. власника NE 4-0159

Купуйте в підприємствах, що оголошуються в „Свободі"

ПРАЦЯ
HELP WANTED MALE

ДО ЧИЩЕННЯ ВІКОН

Досвід. Дозвіл їзди автом Бенефіти. Висока платня. Постійна праця. Голоситись:

300 Route 20
East Rutherford, N. J.
or call WE 9-8500

FLOOR WAXERS — На повний час, нічна праця, досвід, постійна. Добра платня, вимагається лайсенсу їзди автом. Голоситися або пишіть:

300 Route 20
East Rutherford, N. J.
or call WE 9-8500

ПРАЦЯ
HELP WANTED MALE

SHIPWRIGHTS

1ST CLASS ONLY
Port Washington location.
No outside work.
(516) PO 7-6633 (516) MA 7-8544

MALE & FEMALE

ФАБРИЧНА ПОМІЧ
МУЖЧИНИ і ЖІНКИ

Різнородна праця, всі зовиїні користі, вкл. платні свята, "blue cross", пенсія, вакації, хворобове. Постійна праця + овертайм.

Alpha Industrial Service
1600 W. ELIZABETH AVE.
Linden, N.J. Tel.: WA 5-2200

RESTAURANT OPENINGS

for brand new

AUNT JEMIMA'S KITCHEN

opening soon in PARAMUS, N. J.

- WAITRESSES
- CASHIERS
- HOSTESSES
- DISH MACHINE OPERATORS
- BUS BOYS
- COOKS

ground floor openings to men and women who are willing to put in a good days work to insure immediate success — with one of the fastest growing restaurant chains in the East... quick advancement to persons capable of assuming responsibilities.

DAY OR NIGHT SHIFTS FULL OR PART TIME

EXCELLENT TRAINING PROGRAM

geared to make you proficient in a short period of time to teach and train others, thereby increasing your earnings & skills.

- Good pay
- Good Working conditions
- Steady employment
- Vacations with pay
- Many fringe benefits
- Free meals

Apply December 2nd Through December 7th

Aunt Jemima's Kitchen

Route 17 & Ridgewood Ave. Paramus, N. J.

RESTAURANT

Cafe Geiger

ШТУЧНО ХОЛОДЖЕНА
206 E. 86 St.
(b. 2 & 3 Ave.)
NEW YORK
Tel.: RE 4-4428
Inh.: Helmut Fellner

Щоденно КОНЦЕРТ від год. 6:00

Найліпша нім. кухня — Ланчі — Обіди
Знамените печиво з власної пекарні.

MISCELLANEOUS

GRAMERCY SHIPPING COMPANY

Заснована 1947 р. — Має ліцензію ВНЕШПОСИЛТОРГУ, Москва, — ліцензію Департаменту Банків і забезпечення U.S.A. і бондів.

ДАРУНКИ ВІЛЬНІ ВІД МИТА

Машини до шиття, авта, ровери, холодильні, машини до прання і багато інших речей.

НАШІ ВІДОМІ СМАЧНІ ХАРЧОВІ ПАЧКИ З ПОБАЖАННЯМ "R", комплетні 34 доляри

1 фунт праженої кави, 1 фунт какао, 1 фунт шоколяди, 2 ф. оливи до варення, 2 ф. цукру, 2 ф. ржжу, 1 ф. сира, 2 ф. вудженого бейкону, 2 ф. вудженої шинки, 2 ф. сушених овочів.

ВИСОКОЇ ЯКОСТИ ТЕКСТИЛІ

Жадайте нашого комплетного каталогу.

GRAMERCY — N. J.
744 Broad Street, # 925
NEWARK, N. J.

ГРОШІ ДО СССР

ПОВНА ҐАРАНТОВАНА ДОСТАВА В 2-ох ТИЖНЯХ.

ПЛАТНЯ В ПОВНОСТІ, БЕЗ СТЯГНЕННЯ.

ПІДПИСАНІ ПОСВІДКИ ВІДБОРЦЯ.

СТАВКА:
9 рублів за 10 дол.

ОПЛАТА:
до 35 дол — $3,50
понад 35 дол. — 10%

GRAMERCY — N. Y.
118 East 28th St., # 906
NEW YORK 16, N.Y.

Пачки і моні ордери до Зах. і Схід. Німеччини, Польщі, Румунії, Угорщини, Чехословаччини і т. д.

Тел. в Ню Йорку: MU 9-0588

Відкрито щоденно від 9 до 5:30, в суботи — 10 до 1 в неділі закрито.

MISCELLANEOUS

CORSO

БЕЗПЕРЕРВНІ ТАНКИ

2 гарні оркестри. Приємна атмосфера. В неділі програма 4 п. п. до закриття. в четвер „година шампана".

CORSO
205 E. 86th St. New York City
Open 8 P. M. Thursday.
Fri. & Sat., Sunday — 4 P.M.
SA 2-9332 SA 2-9607

FUNERAL DIRECTORS

ІВАН КОВАЛЬЧИК

FUNERAL HOME
Completely
AIR CONDITIONED

Займається

ПОХОРОНАМИ в СТЕЙТІ NEW JERSEY.

Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й найкраща. У випадку смутку в родині, кличте, як в день, так і в ночі:

John KOWALCHYK

129 GRAND STREET
(cor. Warren Street)
JERSEY CITY 2, N. J.
Te.: HEnderson 4-5131

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED

Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.

801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
IRVINGTON, N. J.
ESsex 5-5555

Theodore WOLINNIN, Inc.
Директор
Похоронного Заведення
123 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. (9)
Tel.: GR 5-1487
СОЛІДНА ОБСЛУГА.

Петро ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК

Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.

Контрольована температура.

Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.

Peter Jarema

129. EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

Купуйте в підприємствах, що оголошуються в „Свободі"

РОЗШУКИ

АННА ВАКУЛА розшукує тітку МАРТУ РОМАНИШИНУ. За непевними відомостями, перебувала у Ню Йорку. Писати на адресу:

Mr. Nikolay Lishenko
2208 16th Ave. South
Minneapolis, Minnesota

ЯКІВ БОЙКО, скиталець з табору Гренадір Касерне, Цуфен Гавзен, Німеччина, пошукує за сестрою замужною за АНДРІЙОМ СТЕЦЬКО, з дому АННА БОЙКО, перебували в таборах Німеччини і ВАСИЛЯ САЛАМАШЕК. Хто знав би про них або вони самі, прошу писати на адресу:

Jakiw Bojko
c. Fram, c. 12
Rep. Paraguay

КАЛИНЧУКОВА з Тернополя, пошукує свою сестру, яка давніше жила в Канаді і звідтам переїхала до ЗДА. Її адреса була: T. Krep, 1724 S. Westmoreland Boulevard, Los Angeles 6, Calif. Вістку про неї і нову адресу прошу прислати на адресу:

Roman Mykolajewycz
879 Elm St., New Haven, Conn.

РІЗНЕ

ПРОВІДНА

фірма дарунків і ужиткових предметів з Німеччини

Багатий вибір принадних

РІЗДВЯНИХ ДАРУНКІВ

НАША СПЕЦЕЯЛЬНІСТЬ НІМЕЦЬКА ПОРЦЕЛЯНА

Кавовий і чайний сервіс, дзбанки на каву, обруси, компотієрки, бомбоньєри, кухонні і настінні тарелі, фіґурки, вази, попельнички і т. д. і т. д.

ТАКОЖ СВІТОВОЇ СЛАВИ РОЗЕНТАЛЯ - ФІҐУРКИ

Правдива бурштинова біжутерія

Німецькі вічні пера

ІМПОРТОВАНІ ОЛИВЯНІ КРИШТАЛІ

Кольорові римські кристалі і делікатне скло.

Музичні пудернички, кубки на пиво, шварцвальдські годинники, мистец. кераміка, ориг. гуммельфіґури, сталеві вироби Solinger - WMF металеві вироби, предмети домашнього господарства, косметичні артикули і т. д.

НІМЕЦЬКІ РІЗДВЯНІ КАРТКИ
у великім виборі

W. H. Warnecke, Inc.

Дім Дарунків і Імпорту
1289 LEXINGTON AVE.
(між 86 і 87 вул.)
NEW YORK 28, N.Y.
Відкрито до 9-ої вечора
Tel.: LEhigh 4-4877

ARKA Company
DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-3550, New York City

Маєте передсвяточні проблеми? Просимо звернутися до „АРКИ" — там все одержите.

ВИСИЛКОВЕ БЮРО
Roman Parcel Service

141 2nd Ave., New York City
Tel.: GR 5-7430

— висилає —
ПАЧКИ з одягом і харчами, авта, холодільні, машини до шиття, мотоциклі, ровери, машини до прання.

SERVICE

"AMPOL" Пересилає ПАЧКИ на Україну, СССР, Литву, Лотву, Естонію, до Польщі й інших країв з ґарантією солідного і скорого полагодження. Ціни конкуренційні.

НОВІСТЬ ГУЦУЛЬСЬКІ КОЖУШКИ,

імпортовані з Польщі до продажу і на висилку по цінах гуртових і детайлічних.

Дамські футра уживані, каракули, попеличі (білки), і інші до ношення і висилки до Польщі по низьких цінах.

"AMPOL" 120 — 1st AVE. (near 7th Street) New York City

K. W. Krasnowski Tel.: YU 2-0510

ДО ВИНАЙМУ

УМЕБЛЬОВАНУ КІМНАТУ

пошукує працюючий мужчина, на долині Мангетену. Голоситись вечером.

Tel.: YU 2-5705

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

РІЗНЕ

ЗЕЛА, ЯКІ БУЛИ УЖИВАНІ ВІД ТИСЯЧ РОКІВ І ПРИНОСИЛИ ПОЛЕГШУ ПРИ БАГАТЬОХ НЕДОМАГАННЯХ

ПОРУЧАЄМО ТАКІ:

На ревматизм — Elde Root 100 пігулок — $4.00;
На болі нирок і міхура — Hebkaps, No. 85 — 100 пігулок — $4.00;
На високе тиснення крови — H.B.T. — 100 піг. — $4.00;
На нерви — зелові пігулки No. 91 — 100 піг. — $4.00;
При „зміні життя" — Hot Flashes Corn Seal Compound пиг., 100 — $4.50;
При запаленні жовчевого точка — GBT пігулки — 100 — $4.00;
При болях шлунка Ulcer — скондентрований екстракт зел — 1½-місячне лічення — $6.50.

KIEHL PHARMACY, Inc.
Заснована 1851.
Chemists and Druggists
109 3rd AVENUE
поміж 13-ою і 14-ою вул.
NEW YORK, N. Y.

ПАЧКИ-ДАРУНКИ ДО СССР

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

(Licensed by VNESHPOSILTORG)

ЦЕНТРАЛЯ:
1530 BEDFORD AVENUE — BROOKLYN 16, New York
Tel.: IN 7-5522

Достава пачок ҐАРАНТОВАНА, а також підпис відборця. Для вигоди клієнтів при крамницях нашої фірми ВЕЛИКИЙ І РІЗНОРОДНИЙ

вибір товарів найкращої якости.

Фірма відкрита: ЩОДЕННО від 9:00 ранку до 6:00 вечора; в СУБОТИ і НЕДІЛІ: від 9:00 ранку до 4:00 по полудні.

НАШІ ВІДДІЛИ:

BROOKLYN, N. Y. — 1530 Bedford Avenue	IN 7-6465
BUFFALO 12, N. Y. — 701 Fillmore Avenue	TX 5-0700
NEW YORK 3, N. Y. — 78 Second Avenue	OR 4-1540
NEWARK, N. J. — 314 Market Street	MI 2-2452
SOUTH RIVER, N. J. — 46 Whitehead Avenue	CL 7-6320
UTICA, N. Y. — 963 Bleecker Street	RE 2-7476
COHOES, N. Y. — 13 Sargent Street	FE 7-2727
FARMINGDALE, N. J. — Freewood Acres	363-0494
PHILADELPHIA 23, Pa. — 631 W. Girard Avenue	PO 9-4507
ALLENTOWN, Pa. — 126 Tilghman Street Area Code 215	435-1654
ROCHESTER 5, N. Y. — 558 Hudson Avenue	BA 5-4210
LOS ANGELES 4, Calif. — 107 So. Vermont Avenue	DU 5-6550
CHICAGO 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	HU 6-2818
BALTIMORE 31, Md. — 1900 Fleet Street	DI 2-4240
DETROIT 12, Mich. — 11601 Jos. Campau Avenue	TO 8-0298
HARTFORD 6, Conn. — 643-47 Albany Avenue	CH 7-5164
JERSEY CITY, N. J. — 303 Grove Street	HE 5-6368
SYRACUSE 7, N. Y. — 1200 South Avenue	GR 5-9746
CLEVELAND 13, Ohio — 1028 Kenilworth Avenue	PR 1-0696
HAMTRAMCK, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	TO 9-3980

Ощадність — це основа добробуту

ПЛАТИМО ЗА ОЩАДНОСТІ **4¼%** РІЧНО ПЛАТНЕ ДВА РАЗИ В РІК

Кожне щадниче конто обезпечене до $ 10,000 Федеральною Агенцією.

ЩАДІТЬ ПО МОДЕРНОМУ — ЩАДІТЬ ЧЕРЕЗ ПОШТУ

• Оплачуємо кошти пересилки •

ЩАДІТЬ В УКРАЇНСЬКІЙ ЩАДНИЦІ

The Parma Savings Co.

в КЛІВЛЕНДІ, Огайо
— Основана 1915 р. —

ЦЕНТРАЛЯ:
5839 Ridge Road, CLEVELAND 29 (Parma), Ohio
Tel.: 884-8700

УКРАЇНСЬКА ФІЛІЯ:
2190 Professor Street
CLEVELAND 13, Ohio
Tel.: 771-3627

РОЯЛТОНСЬКА ФІЛІЯ:
6465 Royalton Road
NORTH ROYALTON, 33, Ohio
Tel.: 237-5636

ЯКЩО ВИ ХОЧЕТЕ ВИСЛАТИ СВОЮ

ПАЧКУ—ДАРУНОК ДО СССР

АБО ЗАМОВИТИ ДЛЯ СВОЇХ РІДНИХ ТОВАРІ СОВЄТСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ (так як: автомобілі, машини до шиття, ровери і т. д.) ЗВЕРТАЙТЕСЯ ДО НАЙСТАРШОЇ І НАЙБІЛЬ ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ФІРМИ

з 30 літньою практикою.

ПРИХОДЬТЕ АБО ПИШІТЬ ДО ОДНОГО З НАШИХ ВІДДІЛІВ В ВІЛЬШИХ МІСТАХ АБО ДО НАШОГО ГОЛОВНОГО БЮРА:

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 Walnut Street

Philadelphia 6, Pa.

WA 5-3455

НЮЙОРКСЬКА ПРОВІДНА КРАМНИЦЯ КОВБАС
на німецькі спеціяльності

SCHALLER & WEBER

— ДІМ ЯКОСТЕЙ —
• РІЗНІ М'ЯСНІ ВИРОБИ, СВІЖЕ М'ЯСО ДО ВАРЕННЯ І ПЕЧЕННЯ •
• КОВБАСКИ • ШИНКИ •

6 ВЕЛИКИХ КРАМНИЦЬ ВЕЛИКИХ КРАМНИЦЬ 6

In NEW YORK: 1654 2nd Avenue (85-86 Sts.)	TR 9-3047
In RIDGEWOOD: 56-54 Myrtle Avenue	VA 1-7068
In ASTORIA: 28-28 Steinway Street	AS 4-3210
In HEMPSTEAD: 310 Front Street	IV 3-5540
In FLUSHING: 41-06 Main Street	HI 5-2552
In JACKSON HEIGHTS: 82-10 37th Avenue	DE 5-1154